

# Vattenförekomster vid LIS-områden i Vilhelmina kommun

## - Redogörelse och bedömning gällande vattenstatus och miljökvalitetsnormer för vatten

---

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten är bestämmelser om kvaliteten på miljön i en vattenförekomst. Havs- och vattenmyndigheten ger vägledning om hur MKN för vatten fastställs och hur de ska beaktas vid tillsyn. Det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att MKN följs, bland annat genom beslut enligt miljöbalken (till exempel tillsyn och prövning) samt plan- och bygglagen. Vilken MKN som gäller för ett specifikt vatten finns presenterat i VISS ([www.viss.lansstyrelsen.se](http://www.viss.lansstyrelsen.se)).

### Kultsjön, WA42218844

(Storvall, Lövberg, Saxnäs)

*Kraftigt modifierat vatten*<sup>1</sup>

#### Status

Ekologisk potential<sup>2</sup> - otillfredsställande

Kemisk status<sup>3</sup> - uppnår ej god

Miljöproblem: Miljögifter, flödesförändringar samt morfologiska förändringar och konnektivitet<sup>4</sup>.

#### Fastställd MKN

God ekologisk potential 2027

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god ekologisk potential och god kemisk status inte uppnås 2021.

#### Föreslagna åtgärder

Föreslagna åtgärder i VISS är:

- minitappning/vatten i fiskväg i Saxnäs intagsdamm
- nedströms fiskpassage i Saxnäs Intagsdamm
- fiskväg i Saxnäs intagsdamm.

#### Kommunens bedömning

Kultsjön är framförallt påverkad av vattenreglering samt från nedfall av kvicksilver. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås. De utpekade

---

<sup>1</sup> Ett *kraftigt modifierat vatten* är en ytvattenförekomst som har avsevärda fysiska förändringar, till följd av mänsklig verksamhet, som påverkat vattenförekomstens ekologiska status så mycket att god ekologisk status inte kan nås.

<sup>2</sup> *Ekologisk status* och *ekologisk potential* - Ekologisk status ger en bedömning av kvaliteten på förekomsten av växt- och djurarter. Övergödning, försurning, fysiska förändringar och miljögifter är de miljöproblem som främst medför att många vattenförekomsternas ekologiska förhållanden är negativt påverkade. Vid bedömningen av *ekologisk potential* ställs lägre krav på växt- och djurlivet. För en konstgjord eller kraftigt modifierad vattenförekomst, kan MKN fastställas utifrån ekologisk potential.

<sup>3</sup> Bedömningen av kemisk status görs i förhållanden till de halter av prioriterade ämnen som inte får överskridas enligt vattenförvaltningsförordningen - Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

<sup>4</sup> *Morfologi* beskriver utformningen av ett vattendrag. *Konnektivitet* beskriver möjligheten till spridning och fria passager för djur, växter, sediment och organiskt material i uppströms och nedströms riktning, samt från vattenförekomsten till omgivande landområden.

LIS-områdena bedöms inte heller vara ett hinder för föreslagna åtgärder. Inget LIS-område finns i närheten av Saxnäs intagsdamm.

Svämplanet<sup>5</sup> utgörs enligt VISS av 8 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet.

LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade områdena i Kultsjöns närhet har bedöms ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Kultsjön är inte negativt påverkad av enskilda avloppsanläggningar i dagsläget och nya avloppsanläggningar som uppfyller dagens reningskrav bedöms inte komma att bidra till att försämma Kultsjöns status. Kultsjön har en yta på 53 km<sup>2</sup> och är med hänsyn till den stora ytan inte hårt belastad av avloppsvatten från tätbebyggelse. Utpekade LIS-områden bedöms innebära en marginell förändring i belastning.

## Malgomaj WA35392547

(Nordansjö och Malgonäs samt delvis Stalon där Stalonbäcken mynnar ut i Malgomaj)

*Kraftigt modifierat vatten*

### Status

Ekologisk potential - otillfredsställande

Kemisk status - uppnår ej god

Miljöproblem: Miljögifter, flödesförändringar samt morfologiska förändringar och konnektivitet.

### Fastställd MKN

God ekologisk potential 2027

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god ekologisk potential och god kemisk status inte uppnås 2021.

### Föreslagna åtgärder

Inga föreslagna åtgärder i VISS.

### Kommunens bedömning

Malgomaj är framförallt påverkad av vattenreglering samt från nedfall av kvicksilver. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås.

Svämplanet utgörs enligt VISS av 6 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet.

De utpekade LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade områdena i sjöns närhet har bedöms ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Malgomaj är inte negativt påverkad av enskilda avloppsanläggningar i dagsläget och nya avloppsanläggningar som uppfyller dagens reningskrav bedöms inte komma att bidra till att

---

<sup>5</sup> Svämplan är ytor längs vattendrag som återkommande översvämmas. Gränsen för vad som tillhör svämplanet är ofta diffus. Vanligt är att man avgränsar svämplanet till gränsen för 100-årsflöden.

försämra sjöns status. Malgomaj har en yta på 103 km<sup>2</sup> och är med hänsyn till den stora ytan inte hårt belastad av avloppsvatten från tätbebyggelse. Utpekade LIS-områden bedöms innebära en marginell förändring i belastning.

## **Volgsjön WA69292413**

(Solliden)

*Kraftigt modifierat vatten*

### **Status**

Ekologisk potential - otillfredsställande

Kemisk status - uppnår ej god

Miljöproblem: Miljögifter och flödesförändringar

### **Fastställd MKN**

God ekologisk potential 2027

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god ekologisk potential och god kemisk status inte uppnås 2021.

### **Föreslagna åtgärder**

Inga föreslagna åtgärder i VISS.

### **Kommunens bedömning**

Volgsjön är framförallt påverkad av flödesförändringar samt från nedfall av kvicksilver. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås.

Svämplanet utgörs enligt VISS av 9 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet.

De utpekade LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade områdena i sjöns närhet har bedöms ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Volgsjön är inte negativt påverkad av enskilda avloppsanläggningar i dagsläget och nya avloppsanläggningar som uppfyller dagens reningskrav bedöms inte komma att bidra till att försämra sjöns status. Volgsjön har en yta på 22km<sup>2</sup> och är med hänsyn till den stora ytan inte hårt belastad av avloppsvatten från tätbebyggelse. Utpekade LIS-områden bedöms innebära en marginell förändring i belastning.

## **Nästansjön WA54261403**

(Nästansjö)

### **Status**

Ekologisk status - god

Kemisk status - uppnår ej god

Miljöproblem: miljögifter

**Fastställd MKN**

God ekologisk status

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god kemisk status inte uppnås 2021

**Föreslagna åtgärder**

Inga föreslagna åtgärder i VISS.

**Kommunens bedömning**

Nästansjön är framförallt påverkad av nedfall av kvicksilver. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås.

Svämplanet utgörs enligt VISS av 2 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet.

De utpekade LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade områdena i sjöns närhet har bedöms ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Nästansjön är inte negativt påverkad av enskilda avloppsanläggningar i dagsläget och nya avloppsanläggningar som uppfyller dagens reningskrav bedöms inte komma att bidra till att försämrings sjöns status. Nästansjön har en yta på 11km<sup>2</sup> och är med hänsyn till ytan inte hårt belastad av avloppsvatten från tätbebyggelse. Utpekade LIS-områden bedöms innebära en marginell förändring i belastning.

**Insjön WA41117320**

(Svannäs)

**Status**

Ekologisk status - god

Kemisk status - uppnår ej god

Miljöproblem: miljögifter

**Fastställd MKN**

God ekologisk status

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god kemisk status inte uppnås 2021

**Föreslagna åtgärder**

Inga föreslagna åtgärder i VISS.

**Kommunens bedömning**

Insjön är framförallt påverkad av från nedfall av kvicksilver. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås.

Svämplanet utgörs enligt VISS av 9 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet.

De utpekade LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade området i sjöns närhet har bedömts ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Insjön har en yta på 1km<sup>2</sup> och omges till största del av skogsmark. Endast ett fåtal byggnader finns i sjöns direkta närhet. Insjön bedöms inte kunna vara negativt påverkad av enskilda avloppsanläggningar i dagsläget och nya avloppsanläggningar som uppfyller dagens reningskrav bedöms inte komma att bidra till att försämma sjöns status.

## Stalombäcken WA90653136

### Status

Ekologisk status - måttlig

Kemisk status - uppnår ej god

Miljöproblem: miljögifter, flödesförändringar samt morfologiska förändringar och konnektivitet.

### Fastställd MKN

God ekologisk status 2027

God kemisk ytvattenstatus

Risk för att god ekologisk status och god kemisk status inte uppnås 2021.

### Föreslagna åtgärder

Föreslagna åtgärder i VISS är:

- ekologiskt funktionella kantzoner vid Stalonsjöbäcken
- flottledsåterställning i Stalonsjöbäcken

### Kommunens bedömning

Stalombäcken är framförallt påverkad av vattenkraft och flottrensning samt från nedfall av kvicksilver. Utpekad LIS-område berör endast området där Stalombäcken mynnar ut i Malgomajsjön. En ökad bebyggelse bedöms inte kunna bidra till en försämring eller motverka att MKN uppnås.

Svämplanet utgörs enligt VISS av 33 % aktivt brukad mark och/eller anlagda ytor. Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse. I förekommande fall måste byggnader placeras längre från stranden och utför svämplanet. Utpekad LIS-område berör endast platsen där Stalombäcken mynnar ut i Malgomajsjön och området är högt beläget, en ökad bebyggelse på platsen kommer inte ske inom svämplanet.

De utpekade LIS-områdena bedöms inte heller kunna bidra till en försämring av vattenstatusen genom påverkan av enskilda avlopp. De utpekade området bedöms ha förutsättningar för att lösa enskilda avlopp som uppfyller de allmänna råden och vid behov ställs krav på hög skyddsnivå. Stalombäcken mynnar ut i Malgomajsjön som är 103 km<sup>2</sup> och är med hänsyn till den stora ytan inte hårt belastad av avloppsvatten från tätbebyggelse. Utpekad LIS-områden bedöms innebära en marginell förändring i belastning.

## Grundvatten - Svannäs WA18732099

### Status

Kemisk status – god

Kvantitativ status - god

### Fastställd MKN

God kemisk grundvattenstatus

God kvantitativ status

Ingen risk att MKN inte uppnås 2021

### Kommunens bedömning

Grundvattenförekomsten är en sand- och grusförekomst i en ås mellan Insjön och Volgsjön. Åsen är glest bebyggd i dagsläget. Det utpekade LIS-området i Svannäs ligger helt inom grundvattenförekomsten med bedöms inte komma att påverka denna negativt.

Tillkomsten av nya enskilda avlopp bedöms inte komma att påverka grundvattenförekomsten. Vid markbaserade avloppsanläggningar ställs alltid krav på minst en meter mellan högsta grundvattennivå och avloppsanläggning (i enlighet med gällande allmänna råd).